

SECTION 5   LEGAL SCIENCES

УДК 336:377

Шеремет О. С.

д. ю. н., професор, ректор,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

Єфремова О. П.

к. ю. н., доцент,
доцент кафедри права, філософії та політології,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

Грищенко О. П.

к. ю. н., доцент кафедри права, філософії та політології,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАДАННЯ «ІНКЛЮЗИВНОЇ» СУБВЕНЦІЇ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Вітчизняним законодавством визначено правову основу надання інклюзивної субвенції у «Порядку та умовах надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» [2]. Нормативно-правовий документ визначає фінансування засобів для корекційно-розвиткових занять: на закупівлю корекційно-розвиткових засобів використовується не більше 35% коштів «інклюзивної» субвенції. Оплата праці залучених на підставі цивільно-правових договорів фахівців (для корекційно-розвиткових занять) здійснюється теж за рахунок цієї субвенції. У постанові також є перелік корекційно-розвиткових занять, які можна проводити. Накази Міністерства освіти і науки України доводять, що у Новій українській школі на сьогодні відсутні вимоги до базової комплектації спортивної зали для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Усе, що заклад загальної середньої освіти купує для корекційно-розвиткової роботи, регламентується «Типовим переліком спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) в початковій школі закладів загальної середньої освіти» [3]. У Наказі Міністерства освіти і науки України від 21.06.2019 року № 873 [1] цей перелік був розширений.

Вітчизняні дослідники зазначають, якщо інклюзивний клас в початковій школі утворюється на початку навчального року або в будь-який інший час, то кошти не будуть закладенні одразу, тому що, згідно з постановою, вони закладаються в межах календарного, а не навчального року. Проте, за рахунок залишків коштів із попередніх бюджетних періодів можна профінансувати інклюзивне навчання в початковій школі, починаючи з будь-якого місяця. Зокрема, згідно з правовими документами, місцеві ради мають право перерозподіляти кошти субвенції у межах відповідного місцевого бюджету між відповідними типами закладів. У багатьох документах прописано питання доплати за роботу в інклюзивних класах початкової школи та за роботу з дітьми з особливими освітніми потребами. Одним із найновіших є Закон України «Про повну загальну середню освіту» [4], де в пункті 3 статті 24 вказано, що за роботу в

інклюзивних класах або групах є доплата 20% до тарифної ставки всім педагогічним працівникам. Тож і вчителі-дефектологи, і реабілітологи, і асистенти вчителя, і вчителі-предметники отримують доплату за години роботи в інклюзивних класах початкової школи. Нашим дослідженням доведено, що у 2020 році на кожного здобувача середньої освіти різних закладів освіти України держава виділила 21,3 тисяч гривень на кожну дитину.

Отже, правовими засадами надання «інклюзивної» субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами побудована таким чином, що для всіх закладів загальної середньої освіти застосовується єдиний норматив бюджетної забезпеченості одного здобувача середньої освіти.

Список літератури

1. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2018 року № 414: Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.06.2019 року № 873. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0783-19#Text>.

2. Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 року № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88-2017-%D0%BF#Text>.

3. Про затвердження типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 року № 414. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovogo-pereliku-specialnih-zasobiv-korekciyi-psihofizichnogo-rozvitku-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-yaki-navchayutsya-v-inklyuzivnih-ta->

4. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 року. № 463-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2020. № 31. Ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.